

Rapport

Projectnummer: 340748
Referentienummer: SWNL0252031
Datum: 15-11-2019

Verkennd natuuronderzoek Ekkerweg en Beeken, Westerhoven

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Opdrachtgever:
Familie Kwinten

Verantwoording

Titel	Verkennd natuuronderzoek Ekkerweg en Beeken, Westerhoven
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	340748
Referentienummer	SWNL0252031
Revisie	D1.0
Datum	15-11-2019

Auteur	Layze Hoogland
E-mailadres	layze.hoogland@sweco.nl

Gecontroleerd door	Gijs Meijer
Paraaf gecontroleerd	

Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Ligging en beschrijving plangebied	4
1.4	Voorgenomen ingreep	7
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden.....	8
2.1	Toetsingskader	8
2.2	Inventarisatie	8
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	9
2.4	Conclusie	9
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	10
3.1	Toetsingskader	10
3.2	Methode	11
3.3	Planten.....	12
3.4	Vleermuizen	12
3.5	Grondgebonden zoogdieren.....	13
3.6	Vogels.....	14
3.7	Amfibiën en reptielen.....	15
3.8	Vissen	16
3.9	Ongewervelden.....	16
4	Natuurbeleidskaders	17
4.1	Toetsingskaders	17
4.2	Inventarisatie	17
4.3	Analyse van de mogelijk effecten	20
4.4	Conclusie	21
5	Conclusie en aanbevelingen	22
5.1	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden	22
5.2	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	22
5.3	Provinciaal natuurbeleid	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De familie Kwinten is in het bezit van twee percelen in Westerhoven, gemeente Bergeijk. Aan de Ekkerweg 2 is de familie voornemens woningbouw te realiseren. Om dit mogelijk te maken in het kader van Ruimte voor Ruimte zal op het perceel de agrarische functie worden gestaakt, de bebouwing worden gesloopt en zal op het tweede perceel aan de Beeken 3 een deel van de aanwezige stal een andere bestemming krijgen als paardenwei. Deze ontwikkeling heeft mogelijk schadelijke effecten op beschermde soorten of (natuur)gebieden. Sweco Nederland B.V. is daarom gevraagd een verkennend natuuronderzoek uit te voeren. Daarnaast is het voor beide percelen noodzakelijk om een bestemmingsplanprocedure te doorlopen. Voorliggend onderzoeksrapport dient tevens als ecologische onderbouwing van het bestemmingsplan.

Voorliggend rapport is tevens deels een actualisatie van het verkennend natuuronderzoek uit 2016¹, waar enkel het plangebied aan de Ekkerweg is onderzocht. Uit deze verkenning bleek dat in het plangebied aan de Ekkerweg mogelijk een functie had voor de beschermde soorten levendbarende hagedis, huismus, steenmarter, gierzwaluw en vleermuizen. In het aanvullend natuuronderzoek dat ook in 2016 is uitgevoerd, is geïnventariseerd of deze soorten daadwerkelijk voorkwamen in het plangebied. Uit de inventarisaties bleek dat de levendbarende hagedis niet aanwezig was, er geen (sporen van) steenmarters zijn aangetroffen en geen nestlocaties van de gierzwaluw en geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig waren. Wel zijn in de woning twee huismusnesten vastgesteld.

1.2 Kader van het onderzoek

We toetsen de voorgenomen werkzaamheden aan de wet- en regelgeving voor natuur. Natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

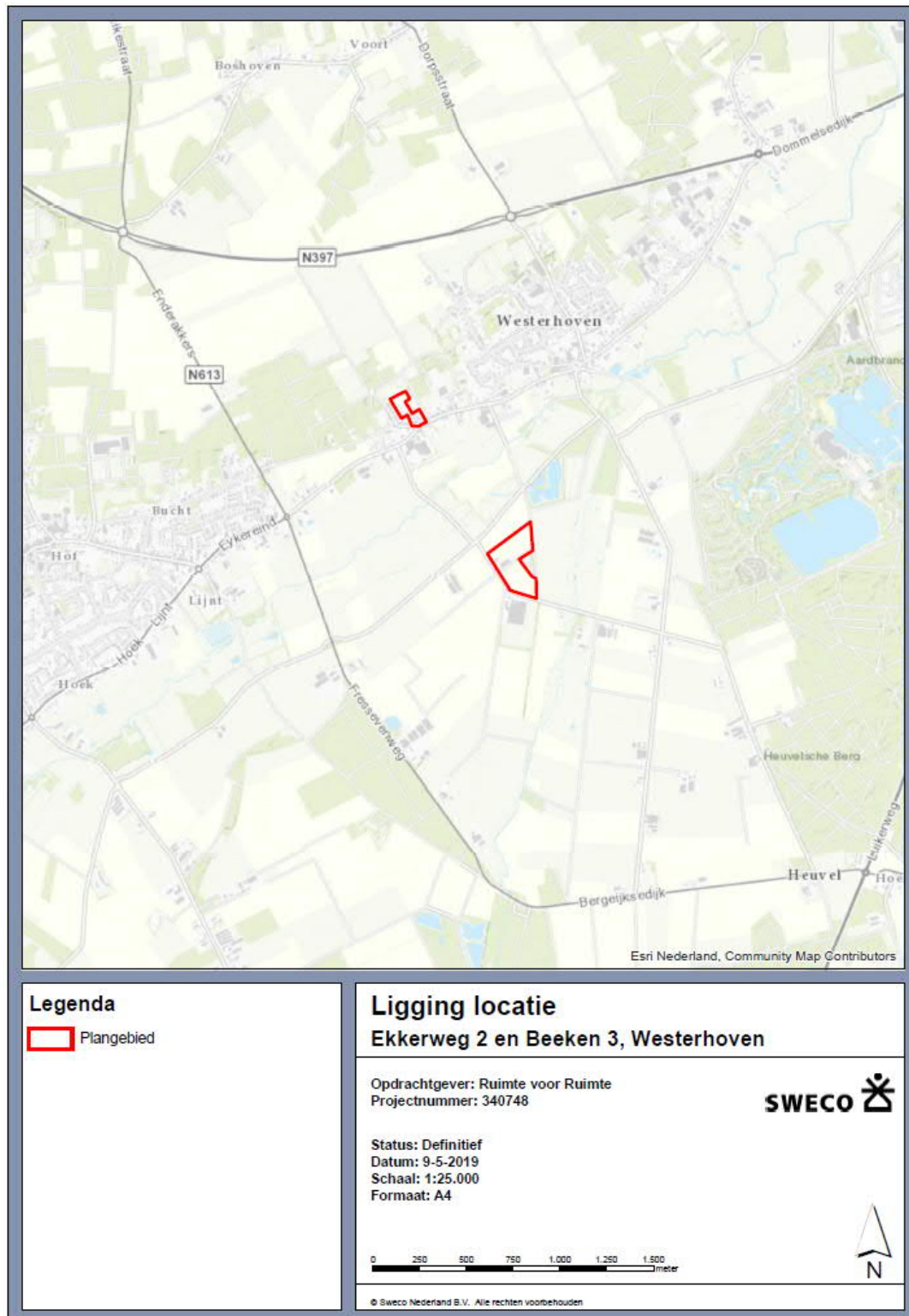
- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden
 - Soorten
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en eventueel gebieden buiten het NNN

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

1.3 Ligging en beschrijving plangebied

De percelen zijn gelegen binnen de gemeente Bergeijk. Ekkerweg 2 is gelegen tussen de dorpskernen van Bergeijk en Westerhoven. Beeken 3 ligt circa 850 meter ten zuiden van de Ekkerweg, in het buitengebied (figuur 1.1). De directe omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische percelen, woningen, bos en bosschages. In figuren 1.2 en 1.3 is een globale impressie van de plangebieden weergegeven.

¹ Grontmij Nederland B.V., 2016, *Verkennd natuuronderzoek Ekkerweg, Westerhoven. Referentienummer GM-0179196, d.d. 22 februari 2016*

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (rood omkaderd)

Figuur 1.2 Globale impressie plangebied Ekkerweg 2

Figuur 1.3 Schuur aan de Beeken 3

1.4 Voorgenomen ingreep

Om woningbouw mogelijk te maken aan de Ekkerweg wordt het deelgebied bouwrijp gemaakt. Hiervoor wordt de huidige agrarische functie gestaakt en de bebouwing in het deelgebied grotendeels gesloopt.

Een indicatief, voorlopig verkavelingsplan is weergegeven in figuur 1.4. Aan de Beeken zal 522m² van de stal worden gesloopt. Het resterende deel zal een bestemming krijgen als opslag voor landbouwmachines en een paardenstal. Aanvullend wordt aan de noordkant op het perceel een natuurzone met kikkerpoel aangelegd, voor de verbetering en realisering van extra natuur passend bij het gebied en de inpassing van de paardenhouderij.

Figuur 1.4 Indicatief verkavelingsplan van deelgebied Ekkerweg in Westerhoven

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend, indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure.

In de navolgende paragrafen is beoordeeld of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden en zo ja, wat de benodigde vervolgstappen zijn.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebieden-database 'SynBioSys' van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) via het Alterra onderzoeksinstituut. Hieruit blijkt dat voor de Ekkerweg het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is, dat zich op een afstand van circa 330 meter bevindt (figuur 2.1). Het betreft een uitloper van het Natura 2000-gebied; de beek 'Keersop'. Hetzelfde natuurgebied ligt op circa 460 meter afstand van deelgebied Beeken.

De Keersop is een zijbeek van de Dommel. De beek begint als de Elsenloop in België, waarna hij langs Bergeijk en Westerhoven richting het zuidoosten stroomt. Uiteindelijk mondt hij uit in de Dommel. De reden dat de Keersop deel uitmaakt van het eerdergenoemde Natura 2000-gebied is om dat in deze beek de beekprik voorkomt.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

De deelgebieden van het plangebied liggen beide niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden. De Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen hebben tevens geen ecologische relatie met het plangebied. Van een (indirect) oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake.

Door de ontwikkeling van woningen aan de Ekkerweg is in de aanlegfase en gebruiksfase een zeer geringe toename in het aantal gemotoriseerde voertuigen (bestemmingsverkeer) op de lokale en de ontsluitingswegen te verwachten. Het stikstofgevoelige habitatype 'Vochtige alluviale bossen (H91E0C)' is aanwezig binnen het verloop van de Keersop. Omdat de Keersop een uitloper betreft van het Natura-2000 gebied liggen overige stikstofgevoelige habitattypen op relatief grote afstand van het plangebied. Doordat de huidige agrarische functie van het plangebied wordt gestaakt, wordt verwacht dat per saldo geen toename in stikstof uitstoot plaatsvindt in de gebruiksfase. Hier is echter enkel zekerheid over te verkrijgen door het uitvoeren van een stikstofdepositieberekening.

Binnen het plangebied wordt een gering aantal eengezinswoningen gerealiseerd. De voorgenomen ontwikkeling is hiermee relatief klein. Effecten als geluid- en lichtverstoring zullen door de tussenliggende barrières als wegen en bebouwing niet ver reiken. De woningbouw wordt tevens waterneutraal ontwikkeld, er is derhalve geen sprake van mogelijke effecten door verdroging. Mede gelet op de relatief grote afstand tot verstoringsgevoelige habitattypen en soorten binnen het Natura-2000 gebied zijn effecten op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uit te sluiten. Er is derhalve geen noodzaak tot het nemen van vervolgstappen met betrekking tot deze effectindicatoren.

De voorgenomen ontwikkeling aan de Beeken betreft een zeer kleine ingreep, namelijk de sloop van een deel van de stal. De agrarische functie van het plangebied zal hiermee ook komen te vervallen. Gezien de beperkte impact van de voorgenomen ingreep en de afstand tot het Natura 2000-gebied, zijn overige effecten (zoals verstoring, verdroging, verontreiniging etc.) op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden op voorhand uit te sluiten. Doordat het resterende deel zal worden ingezet als opslagloods en paardenstal wordt per saldo geen toename in de stikstofdepositie in de gebruiksfase verwacht. Hier is tevens enkel zekerheid over te verkrijgen door het uitvoeren van een stikstofdepositieberekening.

2.4 Conclusie

De werkzaamheden zijn kleinschalig en tijdelijk van aard. Gelet op de beperkte impact van de werkzaamheden en de afstand tot de gevoelige habitattypen binnen het Natura 2000-gebied zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring op voorhand uitgesloten. Hierdoor is er geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren in de vorm van een 'Voortoets'.

Daarnaast wordt er per saldo geen toename van stikstofemissie in de gebruiksfase verwacht. Hierdoor zullen effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling naar verwachting niet leiden tot (significant) negatieve effecten in de vorm van verzuring en vermessing als gevolg van een toename van stikstofdepositie. Echter, het uitvoeren van een stikstofdepositieberekening is noodzakelijk om hierover zekerheid te verkrijgen.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet Natuurbescherming.

In de provincie Noord-Brabant geldt voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor soorten uit de soortgroepen zoogdieren (*aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos en woelrat*) en amfibieën (*bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker*).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet, geldt een ontheffingsplicht. Een ontheffing kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is mogelijk om ten aanzien van Andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wnb, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en een verkennend veldbezoek. Op basis hiervan volgt een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- regionale verspreidingsatlassen.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 15 mei 2019 door Layze Hoogland en Jody Ettema, beiden deskundige ecologen van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling is een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed wordt door de voorgenomen activiteit. Hieruit wordt duidelijk voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van de Wnb noodzakelijk is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wnb.

3.3 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In de omgeving van de voorgenomen ingreep zijn waarnemingen bekend van planten die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het gaat hierbij om een waarneming van groot spiegelklokje (categorie Andere soorten art. 3.10 Wnb).

Beschermden planten betreffen (zeer) zeldzame soorten die doorgaans specifieke habitatseisen aan hun groeiplaats stellen, veelal gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied. De deelgebieden betreffen (voormalig) agrarische bedrijven met schuren, veestallen en braakliggende voerkuilen. Het terrein bestaat veelal uit verhard substraat (stenen) op worteldoek. Door de vervallen status van de Ekkerweg is het terrein overwoekerd door o.a. algemene grassen, mossen, bramen en brandnetels, hetgeen ongeschikt is als groeiplaats voor beschermden flora. Dit mede door de aanwezigheid van hoofdzakelijk soorten van voedselrijke gronden. De omgeving van Beeken 3 bestaat voornamelijk uit akkerland en, rondom de woning, gemaaid gazon.

Effectanalyse

We kunnen het voorkomen van beschermden flora op voorhand uitsluiten. Dit op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied. Vervolgonderzoek naar beschermden planten is niet noodzakelijk.

3.4 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van gewone en ruige dwergvleermuis, franjestaart, watervleermuis, gewone en grijze grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in de omgeving van het plangebied. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend.

Vleermuizen maken soortafhankelijk gebruik van gebouwen of (oude) bomen met gaten en spleten als verblijfplaats. In gebouwen aanwezige stootvoegen, kieren, gaten, overhangende (kapotte of scheef liggende) dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de geschikte achterliggende ruimtes. Het betreffen eenieder geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Boombewonende vleermuizen verblijven in holtes van voornamelijk grote bomen. Er is een holte aanwezig in de notenboom op het erf van de Ekkerweg. Echter, door de naar boven gekeerde opening kan hier regen in komen waardoor de holte ongeschikt is voor vleermuizen.

Een aantal gebouwen aan de Ekkerweg beschikken over een spouwmuur en geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Ruimte onder de dakpannen en gaten in de muur bieden vleermuizen toegang tot ruimtes onder het dak. Tevens zouden verblijfplaatsen zich ook kunnen bevinden onder de dakpannen zelf. Verwacht kan worden dat vleermuizen ook foerageren in en rondom het deelgebied. Vleermuizen maken voor vliegroutes gebruik van lijnvormige structuren en elementen in het landschap zoals bomenrijen, houtwallen en watergangen. Het plangebied grenst aan de west- en noordzijde aan dergelijke lijnvormige structuren.

De stal aan Beeken beschikt over een golfplaten dak. Door de open structuur hiervan ontbreekt een geschikt (vorstvrij) microklimaat hetgeen noodzakelijk is voor een functie als vaste (winter)verblijfplaats voor vleermuizen. De stal is derhalve ongeschikt als rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast zijn rondom deelgebied Beeken lijnvormige structuren aanwezig die mogelijkwerwijs als vliegroute fungeren.

Effectanalyse

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in en rondom beide deelgebieden van het plangebied. In de directe omgeving van de beide locaties is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor vleermuizen. Langs de randen van de plangebieden zijn mogelijk vliegroutes aanwezig. De bomenlanen worden door de voorgenomen ingreep niet aangetast.

De gebouwen in plangebied Ekkerweg bevatten diverse elementen (spouwmuren, invliegopeningen, scheve dakpannen) die geschikte verblijf- en rustplaatsen bieden voor vleermuizen of toegang daartoe verlenen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen in gebouwen in deelgebied Ekkerweg is dan ook niet uit te sluiten zonder nader onderzoek. Op basis van een dergelijk nader onderzoek zijn de effecten van de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied op vleermuizen te bepalen. De stal in deelgebied Beeken biedt geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen

3.5 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van bever, bunzing, eekhoorn, steenmarter en waterspitsmuis (Andere soorten art. 3.10 Wnb) in de omgeving van het plangebied.

De deelgebieden zijn beoordeeld op typische elementen die kunnen duiden op de aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen evenals geschikt biotoop voor beschermde (niet vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren.

Een functie van de plangebieden als essentieel leefgebied voor bever en waterspitsmuis kan op voorhand worden uitgesloten. Beide locaties beschikken niet over het geschikte, watterrijke biotoop voor deze soorten. Daarnaast zijn geen eekhoornnesten aangetroffen in en rondom de plangebieden. Het is mogelijk dat de plangebieden deel uitmaken van het foerageergebied van de eekhoorn. Zij zijn echter van onvoldoende grootte en kwaliteit om als essentieel leefgebied te fungeren. Er is tevens voldoende alternatief leefgebied aanwezig in de omgeving.

Door het rommelige en verruigde karakter van het terrein van de Ekkerweg bevat het perceel een aantal locaties die geschikt habitat vormen voor kleine marterachtigen, zoals de bunzing en wezel. Het betreft hier, onder andere, een oude schuur aan de westzijde van het perceel met opgestapeld puin rondom en een deels gesloopt gebouw achter de stallen met hierin verruigde vegetatie en puin. Deze situatie creëert een 'rommelig' karakter met voldoende schuilgelegenheden, hetgeen geschikt habitat vormt voor onder andere steenmarter. Ook zijn in de bosschage aan de achterzijde van het perceel muizenholen aangetroffen, hetgeen de aanwezigheid van geschikte prooidieren en jachtbiotoop indiceert.

Kleine marters zoals de bunzing, hermelijn en wezel waren ten tijden van het onderzoek in 2016 conform de Flora- en faunawet vrijgesteld van ontheffingsplicht. Hierdoor was er geen noodzaak voor naderonderzoek. Sinds in de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (2017) zijn de betreffende soorten niet meer vrijgesteld van ontheffingsplicht in de provincie Noord-Brabant. Derhalve wordt in de voorliggende actualisatie van het verkennend natuuronderzoek het voorkomen van kleine marters getoetst. Wel heeft ten tijden van het verkennend natuuronderzoek in 2016 sporenonderzoek plaats gevonden gericht op steenmarter. Hierbij zijn geen sporen van aanwezigheid aangetroffen. De Beeken beschikt niet over het geschikte biotoop en daarmee het voorkomen van kleine marterachtigen. Wellicht dat zij de bomenrij aan de oostzijde van het perceel gebruiken om te verplaatsen door het landschap waardoor zij

incidenteel in het plangebied voorkomen. Een functie als essentieel leefgebied is echter uitgesloten.

Effectanalyse

Het perceel Ekkerweg heeft mogelijk een functie als leefgebied voor marterachtigen. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is dan ook noodzakelijk. Voor deelgebied Beeken geldt dat geen onderzoek noodzakelijk is, aanwezigheid van essentieel leefgebied is op voorhand uitgesloten. Een functie van de deelgebieden als leefgebied voor overige (niet vrijgestelde) beschermde zoogdieren, is op voorhand uitgesloten door het ontbreken van geschikt habitat. Nader onderzoek naar andere soorten uit de categorie 'overige zoogdieren' is niet noodzakelijk.

3.6 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens blijken diverse waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nestplaats (categorie 1 t/m 4). We treffen in de omgeving onder andere waarnemingen aan van buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ransuil, roek en sperwer (Vogelrichtlijn art. 3.1 Wnb).

Aan de oostzijde van de Ekkerweg bevindt zich een heg waarin ten tijde van het veldbezoek een grote groep (circa 20) huismussen verbleef. Verschillende gebouwen op het perceel beschikken over geschikte locaties voor huismussen. Huismussen broeden onder dakpannen of in andere holtes in gebouwen. Tevens kunnen ze nestelen tussen de aanwezige houten balken en golfplaten daken. De scheefliggende dakpannen op de gebouwen bieden tevens potentiële nestlocaties voor de gierzwaluw. Een van de gebouwen op de Ekkerweg bevat een grote opening in de muur die toegang verleent tot de zolder, welke in potentie geschikt geacht wordt als verblijfsplaats voor steenuil en kerkuil. Hier zijn echter geen braakballen of overige sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van uilen. Er zijn ook geen nestlocaties van uilen bekend in de directe omgeving.

Aan de Beeken zijn tijdens het veldbezoek aanwijzingen gevonden dat vogels de stal binnen gaan door openingen onder het golfplatendak. Mogelijk broeden huismussen in de stal. Het gebouw biedt geen geschikte nestlocaties voor gierzwaluwen. De stal aan de Beeken is, op de kleine invliegopeningen na, geheel gesloten. De huidige inrichting als akker is niet aantrekkelijk als jachtgebied voor uilen of andere roofvogels.

Er zijn binnen beide deelgebieden geen jaarrond beschermde nesten van roofvogels aangetroffen. Er zijn geen oude kraaiennesten aangetroffen die gebruikt zouden kunnen worden door soorten als sperwer, ransuil, boomvalk of buizerd. Daarnaast zijn er zijn geen nestlocaties van de steenuil of kerkuil bekend in de directe omgeving. Grote gele kwikstaart broed voornamelijk in de oever of nissen in de buurt van stromend water. Dit biotoop is binnen beide plangebieden niet aanwezig. Achter het plangebied aan de Ekkerweg zijn verschillende bosschages aanwezig die geschikt habitat vormen voor soorten als, buizerd, havik en roek. Deelgebied Ekkerweg bestaat grotendeels uit erfverharding, akkerland en grasland. Optimaal foerageergebied is niet aanwezig, maar soorten als kerkuil, sperwer en roek foerageren mogelijk incidenteel het plangebied.

Effectanalyse

Huismus

Tijdens het veldbezoek is de aanwezigheid van huismussen vastgesteld, hetgeen kan duiden op aanwezigheid van nestlocaties. De bebouwing op Ekkerweg biedt geschikte nestlocaties voor de huismus. In 2016 zijn twee nesten van huismus vastgesteld onder de dakpannen aan de voorzijde van het woonhuis aan de Ekkerweg. De stal in deelgebied Beeken biedt in potentie geschikte nestlocaties voor de huismus. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soort is in beide deelgebieden dan ook niet op voorhand uit te sluiten. Om effecten te bepalen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden in beide deelgebieden.

Gierzwaluw

Gezien de aanwezigheid van potentiële nestlocaties in de bebouwing aan de Ekkerweg kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de gierzwaluw niet op voorhand worden uitgesloten. Derhalve dient hier nader onderzoek uitgevoerd te worden. Onderzoek naar gierzwaluwen in Beeken is niet nodig, het onbreekt hier aan potentieel geschikte nestlocaties.

Overige categorie 1 $\frac{1}{m}$ 4 soorten

Er zijn geen nesten van overige categorie 1 $\frac{1}{m}$ 4 soorten aanwezig. Mogelijk foerageren roofvogels als sperwer, buizerd en kerkuil incidenteel in de deelgebieden. Voor grote vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaats, zoals uilen zijn de openingen onder het golfplaten dak van de Beeken te klein om als invliegopening te dienen. Voor deze soorten is derhalve geen aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Optimaal leefgebied voor overige vogelsoorten van categorie 1 $\frac{1}{m}$ 4 is niet aanwezig in de plangebieden en er is voldoende en geschikter foerageergebied aanwezig in de directe omgeving. Derhalve kan een essentiële functie als leefgebied worden uitgesloten. Hierdoor geldt dat bij de voorgenomen ontwikkelingen geen belemmeringen zijn vanuit de Wet natuurbescherming.

Algemeen voorkomende broedvogels

Men dient tijdens het broedseizoen rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels. Alle broedgevallen zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Zowel in de bebouwing als in de bomen en struiken kunnen vogels tot broeden komen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat in gebruik zijnde nesten niet aangetast worden. Tevens geldt dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden door de uitvoering van werkzaamheden, dat de gunstige staat van instandhouding van een soort in het geding komt.

3.7 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In de omgeving van de plangebieden zijn waarnemingen bekend van levendbarende hagedis (Andere soorten art. 3.10 Wnb).

De levendbarende hagedis komt voor in redelijk dicht begroeide gebieden, zoals (vochtige) heide, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden, maar ook in wegbermen, dijktafsluitingen, hagen en houtwallen. De bosschages, bosranden en ruigtes op en rondom de Ekkerweg zijn geschikt als leefgebied voor levendbarende hagedis. Een functie als essentieel leefgebied van dit deelgebied kan op voorhand niet worden uitgesloten.

Beeken beschikt niet over het geschikte biotoop om te fungeren als essentieel leefgebied. Aanvullend onderzoek is voor deze locatie niet noodzakelijk.

Effectanalyse

De bosschages, verruigde delen en bosranden op de grenzen van het deelgebied Ekkerweg fungeren mogelijk als leefgebied voor levendbarende hagedis. Hierdoor treden op mogelijk negatieve effecten op voor het mogelijke leefgebied van de soort. Nader onderzoek is noodzakelijk om aanwezigheid van de soort te kunnen uitsluiten.

3.8 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit de omgeving van de plangebieden zijn waarnemingen bekend van beekprik (Andere soorten art. 3.10 Wnb)

Er is geen open water aanwezig in de plangebieden. Tevens hebben de werkzaamheden geen externe werking op nabijgelegen wateren. Derhalve hebben de voorgenomen werkzaamheden geen ecologische relatie met de soortgroep vissen.

Effectanalyse

Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten doordat de voorgenomen ingreep geen externe werking zal hebben op naastgelegen wateren. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

3.9 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens komen waarnemingen uit de omgeving van het plangebied naar voren van ongewervelden die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreft waarnemingen van de beekrombout en bosbeekjuffer (Andere soorten art. 3.10 Wnb).

Beschermde soorten ongewervelden zijn doorgaans (zeer) zeldzame soorten met zeer specifieke habitateisen en een gering verspreidingsgebied. Gelet op de aard en inrichting van de plangebieden als (voormalig) intensieve veehouderijen kan het voorkomen van beschermde soorten ongewervelden op voorhand worden uitgesloten. De waarnemingen zijn afkomstig uit het Keersop, waar zich geschikt biotoop bevindt voor eerder genoemde soorten.

Effectanalyse

Aanwezigheid van beschermde ongewervelden binnen het plangebied is op voorhand uitgesloten op basis van bestaande verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop. Nader onderzoek naar beschermde ongewervelden is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskaders

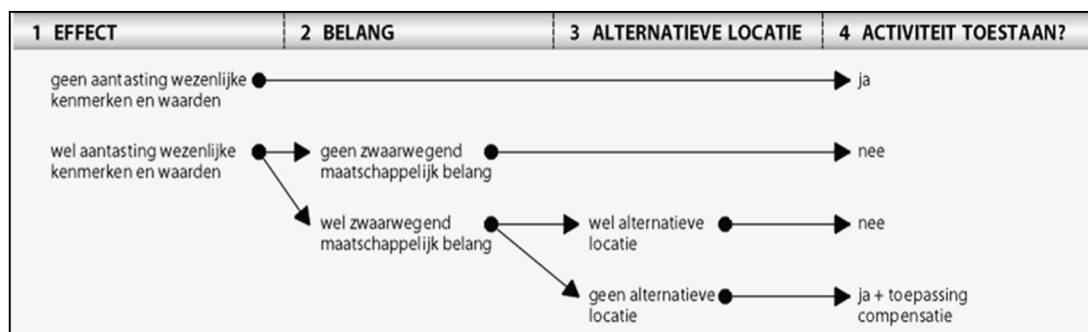
Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN).
 - Natuurnetwerk Brabant (NNB).

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNB (Natuurnetwerk Brabant) is provinciaal vastgelegd in de Verordening Ruimte 2019.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In figuur 4.1 is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

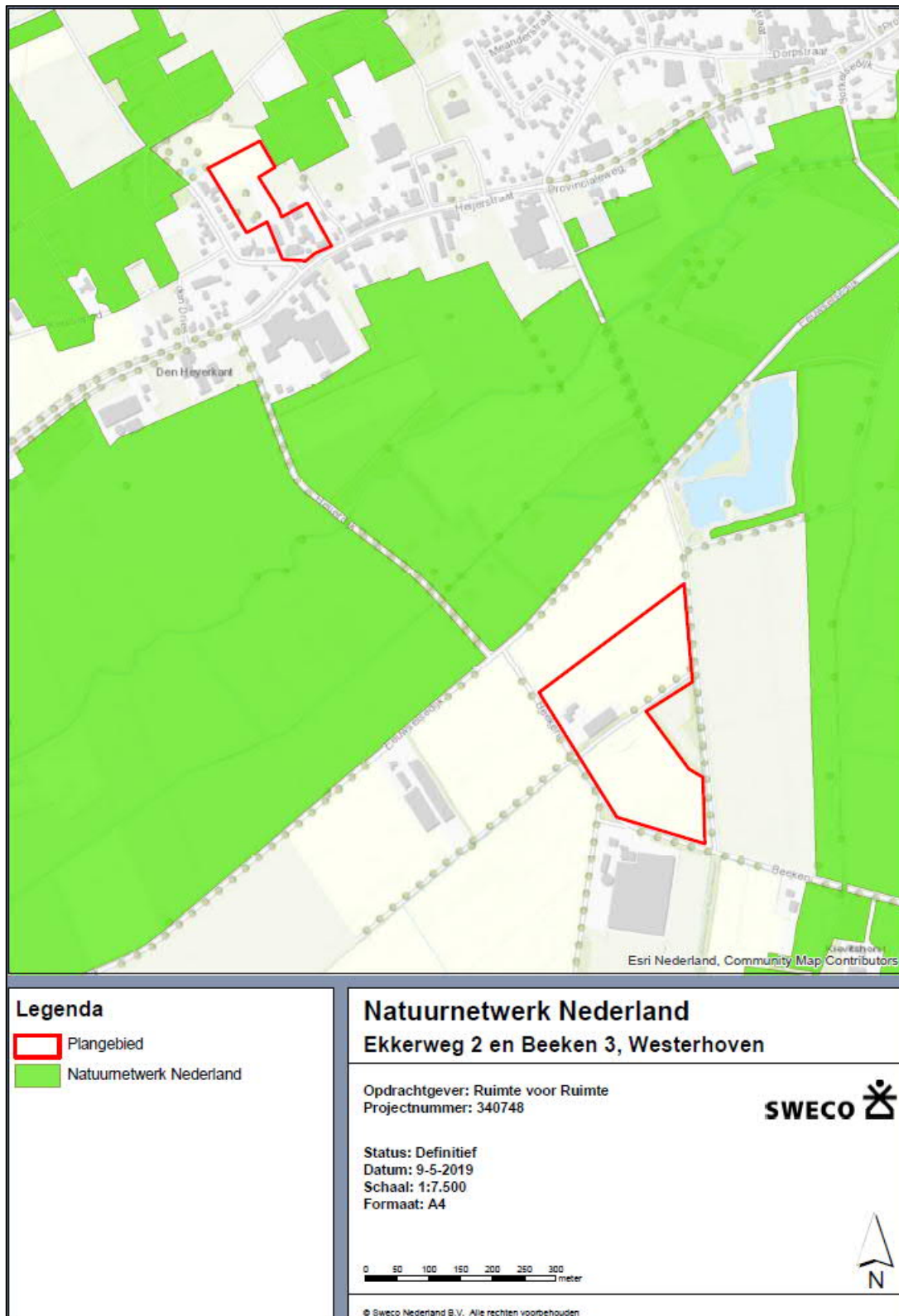
Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNB gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Brabant is de externe werking van het NNB van toepassing. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

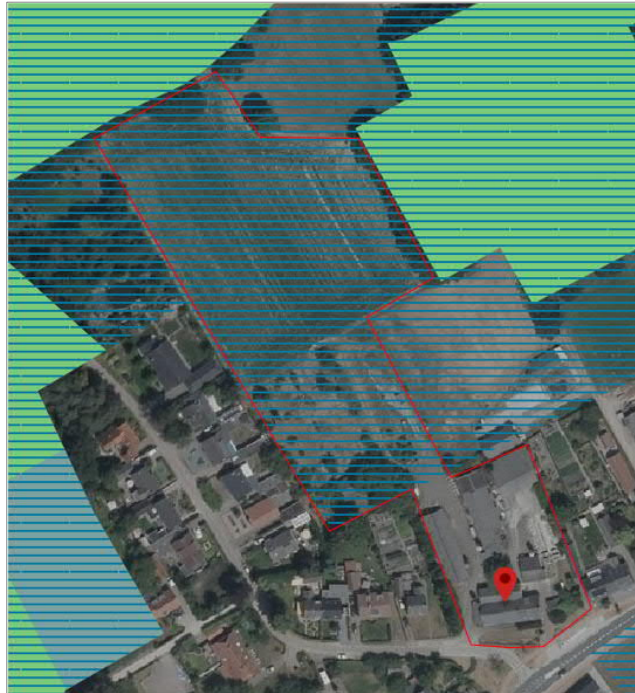
Figuur 4.1 Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

4.2 Inventarisatie

Het perceel aan de Ekkerweg is niet gelegen in het NNB of de Groenblauwe mantel. Wel bevinden zich aangrenzend en in de directe omgeving gebieden die hieraan zijn toegewezen, met het natuurbeheertype ‘droog bos met productie’ (figuur 4.2). De bosschage is soortenarm en de bomen zijn naar schatting 10-20 jaar oud. Deel van het perceel behoort tot het ‘attentiegebied Natuurnetwerk Brabant. Attentiegebieden NNB zijn zones, gelegen rondom (en binnen) het NNB waar fysieke ingrepen een negatief effect kunnen hebben op de waterhuishouding. Het perceel aan de Beeken is gelegen in de Groenblauwe mantel en maakt ook deel uit van het ‘attentiegebied Natuurnetwerk Brabant’ (figuur 4.3 en 4.4).

Figuur 4.2 Ligging van de deelgebieden ten opzichte van het NNN.

Figuur 4.3 Ligging van deelgebied Ekkerweg ten opzichte van het NNB. Deel van het perceel ligt in het attentiegebied NNB (donker groen gearceerd) en grenst tevens aan het NNB (groen).

Figuur 4.4 Ligging van deelgebied Beeken ten opzichte van het NNB. Het perceel ligt volledig in de Groenblauwe mantel (donker groen) en het attentiegebied NNB (donker groen gearceerd).

4.3 Analyse van de mogelijk effecten

Ekkerweg

In de provincie Noord-Brabant is externe werking op het NNB van toepassing. Dit betekent dat wanneer er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot het wijzigen van de bestemming van een plangebied een 'nee, tenzij-toets' doorlopen dient te worden als wordt verwacht dat de ontwikkeling negatieve effecten heeft op nabijgelegen NNB gebieden.

De ontwikkeling betreft de bouw van enkele woningen en op basis van het indicatieve verkavelingsplan zal ten noorden van het plangebied een groene buffer gerealiseerd worden. Gelet op aard van de voorgenomen ontwikkeling, de lage natuurwaarden van het NNB rondom het plangebied en de voorziene groene buffer, zal geen sprake zijn van een aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNB middels externe werking. In dit geval zijn effecten op gebieden die onderdeel zijn van het NNB op voorhand uit te sluiten. Vanuit dit oogpunt zijn er voor deze gebieden geen belemmeringen en er is dan ook geen noodzaak voor een nadere procedure in de vorm van een "nee, tenzij-toets".

Daarnaast is deel van het perceel aan de Ekkerweg onderdeel van het 'attentiegebied natuurnetwerk Brabant', waarvoor de regels van de Verordening Ruimte 2019 van toepassing zijn. Om woningbouw mogelijk te maken dient een wijzigingsverzoek van de begrenzing van het attentiegebied Natuurnetwerk Brabant ingediend te worden. Hierbij is van belang dat aangetoond wordt dat de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect zal hebben op de waterhuishouding van het NNB dat binnen het attentiegebied ligt. Daarnaast dient afstemming plaats te vinden met het betrokken waterschapsbestuur.

In het kader van het bestemmingsplan is een waterparagraaf² opgesteld. Uit deze waterparagraaf blijkt dat het hemelwater van het toekomstig verhard oppervlak binnen het plangebied wordt geïnfiltreerd. De grondwaterstand zal niet noemenswaardig beïnvloed worden. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect zal hebben op de waterhuishouding van het NNB dat binnen het attentiegebied ligt.

Beeken

De Beeken maakt geen deel uit van het NNB, waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. Echter liggen in de directe omgeving gebieden die hiervoor zijn toegewezen. Zoals eerder vermeld kent de provincie Noord-Brabant effecten uit externe werking. De ontwikkeling betreft de gedeeltelijke sloop van een stal. Het overblijvende deel zal een inrichting krijgen als paardenstal. Aan de noordkant op het perceel wordt een natuurzone met kikkerpoel aangelegd, voor de verbetering en realisering van extra natuur passend bij het gebied en de inpassing van de paardenhouderij. Derhalve zal geen sprake zijn van een aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNB middels externe werking en is er geen noodzaak tot het uitwerken van een 'nee, tenzij-toets'.

Het plangebied ligt echter wel in de Groenblauwe mantel. Met de voorgenomen ontwikkeling is sprake van een bestemmingsplanwijziging. Hiervoor geldt de uitwerking van een nadere onderbouwing van het 'ja, mits-principe'.

² Waterparagraaf horend bij bestemmingsplan Ekkerweg 2 fase 1 en 2 te Westerhoven, gemeente Bergeijk. Grontmij Nederland BV, kenmerk 340748, d.d. 7 juli 2015.

4.4 Conclusie

Beide deelgebieden maken geen deel uit van het NNB en er zijn geen effecten vanuit externe werking te verwachten op nabijgelegen NNB gebieden. Belemmeringen vanuit provinciaal beleid ontbreken, waardoor er geen noodzaak is voor het volgen van een nadere procedure in de vorm van een 'nee, tenzij-toets'. Echter, beide deelgebieden zijn (deels) gelegen in het attentiegebied Natuurnetwerk Brabant, waardoor een verzoek tot herbegrenzing moet worden aangevraagd. Tevens dient voor de Beeken, door de ligging in de Groenblauwe mantel, een 'ja, mits-toets' uitgewerkt te worden doordat er sprake is van een RO-procedure.

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

Circa 330 meter ten zuiden van de Ekkerweg en 460 meter ten noorden van Beeken ligt een uitloper van het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Gezien de beperkte impact van de voorgenomen ontwikkeling en de afstand tot Natura 2000-gebieden, zijn effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden op voorhand uit te sluiten. Derhalve geldt dat er geen noodzaak is voor het nader uitwerken van een zogenaamde 'Voortoets'.

Effecten van verzuring en vermessing als gevolg van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden worden niet verwacht. Hier is echter enkel zekerheid over te verkrijgen door een nadere beschouwing in de vorm van een stikstofdepositieberekening.

5.2 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

De Wet natuurbescherming biedt mogelijk belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling van woningbouw ter plaatse van het plangebied. Er zijn soorten aanwezig of te verwachten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en die mogelijk negatief beïnvloed worden. In de bebouwing in deelgebied Ekkerweg bevinden zich mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen (respectievelijk Habitatrichtlijn art. 3.5 Wnb en Vogelrichtlijn art. 3.1 Wnb). Tevens kan dit deelgebied een functie hebben als verblijfplaats en foerageergebied van kleine marterachtigen (steenmarter, bunzing en wezel, categorie Andere soorten artikel 3.10 Wnb). Daarnaast is het deelgebied mogelijk onderdeel van het leefgebied van de levendbarende hagedis (artikel 3.10 Wnb). De uitvoering van aanvullend onderzoek naar deze soortgroepen is noodzakelijk.

Voor deelgebied De Beeken geldt dat aanvullend onderzoek naar de huismus noodzakelijk is. Deze vogels kunnen mogelijk broeden in de schuur. Voor overige soorten is in dit deelgebied geen onderzoek nodig.

In het algemeen geldt dat in de uitvoeringsfase rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van broedvogels. Vogels kunnen tijdens het broedseizoen (globaal half maart tot augustus) gaan nestelen in de opgaande beplanting en gebouwen in de deelgebieden. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming, deze mogen dan ook niet aangetast worden. Aanbevolen wordt om het verwijderen van vegetatie en het slopen van gebouwen buiten het broedseizoen uit te voeren.

5.3 Provinciaal natuurbeleid

NNB

De deelgebieden bevinden zich niet binnen de begrenzing van het NNB, waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. Ook zijn effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB vanuit een externe werking op voorhand uitgesloten. Een nadere uitwerking van het 'nee, tenzij'-principe is niet noodzakelijk. Wel dient voor beide deelgebieden een verzoek tot herbegrenzing ingediend te worden door de ligging in attentiegebied NNB.

Groenblauwe mantel

De Beeken ligt binnen een gebied dat is aangewezen als Groenblauwe mantel. Mogelijkerwijs heeft de voorgenomen ingreep hierdoor een negatief effect op de kernkwaliteiten waarvoor het gebied is aangewezen. Derhalve dient een onderbouwing te worden opgesteld conform het 'ja-mits'-principe. Voor de Ekkerweg is dit niet noodzakelijk.